

heel als fabriek behandeld. met bureauvertrekken, fabriekszalen, garages enz. en zelfs het platte dak is voor een deel als tuin behandeld om den arbeiders in de schaft-tijden verpoozing te bieden.

Hier onder deze machines ontvouwt zich eerst recht de kunst van onzen tijd. Zonder door kunstenaars gemaakt te zijn, ontstaan zonder schoonheids-bedoeling, bieden zij toch een zeldzaam geheel van strenge vormen, van volmaakte krachtuitdrukking, waarbij de klin-kende metalen, dit talloos ge-wemel van fijne raderen en ver-bindende me-taaldraden zich sierend voegen.

Men zie bijv. achter dit fa-brieksgebouw den reusachtigen stoomhamer, be-stemd om pant-serplaten te sme-den. Wat een schitterend ge-wrocht is dit ge-worden, prachtig in verhouding, uiting van ont-zettende kracht,

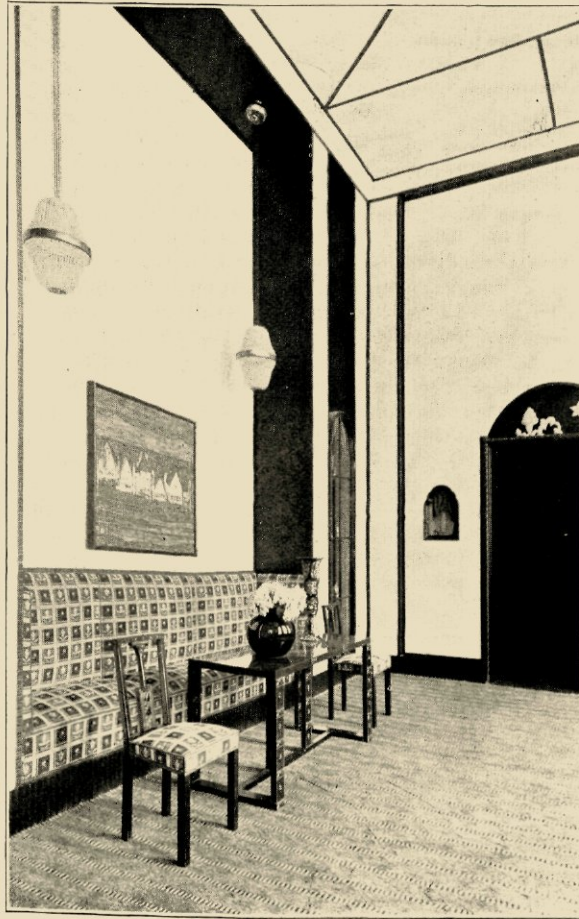
waarbij het beste Herkulesbeeld een belachelijk poppetje wordt. Architectuur en plastiek zijn beide volop in dit machinaal gevaarte uitgesproken.

De schoonheid van al deze dingen bestaat daarin, dat ze natuurlijk ontstaan zijn, geen zweem van mooidoenerij vertoonen. En nu is het opmerkelijk, dat juist in deze fabriek de wanden der bureau's met futuristische

schilderingen bedekt zijn. Dat gaat m.i. te ver! Een eenvoudige wandbedekking in leuke kleuren zou hier voldoende zijn. Het futurisme in de schilderkunst is nog te embryonaal, te zeer in ontwikkeling begrepen om in de nabijheid dezer praktische nijverheidskunst gezien te kunnen worden.

Ook elders in het hoofdgebouw van Theodor Fischer met zijn vrij tamme architectuur vindt men achter den zuilen-gang decoraties in ultramoder-nen geest, die op deze plaats al te wonderlijk doen, in geen deele aansluiten bij den bouw-vorm, wat toch de opgave van elk decoratief schil-derwerk moet zijn.

Doch er is zoo-veel op deze ten-toonstelling te zien, dat men dergelijke buiten-sporigheden en ook middelma-tigheden gaat vergeten! Zoo'n restaurant van Adalbert Nie-meyer vertoont

ONTVANGKAMER IN HET OOSTENRIJSCH HUIS, ONTW. DOOR
ARNOLD NECHAUSKY TE WEENEN.

een geheel, dat inderdaad bewonderings-waardig is, goed verzorgd, een eigen type van een fleurig restaurant. In het Huis der Kleuren van Hermann Muthesius prachtige voorbeelden van kleuren en kombinaties, van ongedachte samenstellingen. In de groote verkeershal auto's, spoor-wegrijtuigen, lokomotieven, rijtuigen, die in hun opvatting een belangrijken vooruit-